

EESTI

SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Lai t. 39/41. Postkast 70. © Tellimise hind: aasta peale 500 marka, kuu peale 50 marka.

Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VI. aastakäik.

Neljapäeval, 15. oktoobril 1925. a.

VI. aastakäik.

Sport viiendat korda Eesti meister

Väravarikas mängus näitas Sport oma esivõistluste parima partii. Kalevi noored suurelt kaotanud.

Esivõistluste ajalugu.

Eesti esivõistlusi jalgpallis peetakse 1920. aastast saadik, mil ainsate osavõtivate meeskondadena esivõistlustele endid üles andsid Sport ja Kalev. Sport omas sel ajal tervet Eesti jalgpalli eliiti, Olümpia ja Spordi paremate mängijate ühinemise näol. Kalev moodustas omale sel aastal alles kooliõpilastest meeskonna, et jalgpalli alal konkurentsi luua ja elavust tekitada. Spordil ei olnud muidugi raske vaev algajaid võita, kuigi tagajärg 2 : 0 iseeneest kaunis tagasihoidlik on. Võistlus peeti 7. novembril lume peal.

1921. aastal on Kalev juba jõu poolest võrdne Spordile, kellel muuseas osa mängijaid on sel aastal asutatud Tallinna jalgpalliklubisse läinud. Pinev konkurent Spordi ja Kalevi vahel teeb jalgpalli pealinnas populaarseks ja tõmbab seni nägematu pealtvaatajate arvu kokku. Esimene võistlus Kalevi ja Spordi vahel peeti 2. oktoobril ja lõppes viigiga 1 : 1, kusjuures Sport oma värava penalty'ist saavutas. Kordamismatsh annab Spordile võidu 3 : 0, kuna Kalev lõpuosa 10 mehega mängis. Meistriks tulemiseks on Spordil tarvis veel TJK lüüa 5 : 3 (1 : 1), kes varem oli elimineerinud Narva Võitleja 6 : 1.

1922. aastal on Kalevil juba võidupartii esivõistlustel käes, kuna ta esimese poolaja enese kasuks 2 : 0 lõpetab. Teisel poolajal tasub Sport ühe värava penalty'ist, kuna teise löömisel Kalevi väravavaht Lass vigastada sai ja skandaal tekib. Lõpuminutitel lisab Sport veel kolmanda ja Kalev ise segaduses neljanda värava Spordi heaks. Mats tekitab tagantjärele jalgpalliliidus veel pikki vaielusi. Finaali pääsmiseks oli Sport lõõnud välja TJK 6 : 1 ja Kalev Narva Võitleja 2 : 0.

1923. aastal on Kalevi vorm väljamaa treenerite töövõljalana tõusnud sedavõrd kõrgele, et suudab Spordi esivõistlustest tagajärjega 1 : 0 (1 : 0) välja lüüa. Finaalis lööb Kalev Akadeemilist spordiklubi 6 : 0 (4 : 0). Need kolm olidki esivõistluste ainsad meeskonnad.

1924. aastal on Kalev oma kulminatsioonipunktist üle jõudnud, meeskonnas

tuleb ilmsiks languse tendents, ei treenerita enam korralikult. Algul suudab Ka-

E. Spordilehe foto.

Bernhard Rein, Spordi meeskonna kapten ja hing, kes suurt taktilist oskust ja leidlikkust oma meeskonna võidule viimisel on näidanud. Rein oli ühtlasi ka kogu hooaja Eesti esitusmeeskonna kapten.

lev siiski vastu pidada. Esimene kohtamine Spordiga läheb skandaalselt — Kalevi meeskond lahkub väljalt, kuna vahekohtunik O. Silber järjestikku 3 penaltyt annab. Teise kohtamise võidab Kalev 3 : 1 (3 : 0). Kolmas mäng annab tagajärjeks

viigi 1 : 1 (1 : 1), kuna otsustaval matshil Sport, kes küll surmavoodil lamava Telli puudumise tõttu 10 mehega mängib, haruldast südidust näidates Kalevit 2 : 0 (1 : 0) lööb. TJK oli esivõistlustelt välja kukkunud, saades kaotuse Spordilt 0 : 3 ja Kalevilt 2 : 3. Narva Võitleja kaotas Spordile 0 : 6.

Tänavused 13 matshi.

Paranduste näol, mida jalgpallimäärustikus ette võeti, pidid tänavused esivõistlused eriti huvirohkeks kujunema. Esigruppi moodustavate meeskondade arv suurenes ja konkurentsi pinevus pidi sellega kaasaskäivalt tõusma. Seesmistel lahkumise tõttu ei täitunud aga need ootused täiel määral. Kalev oli sunnitud oma esimese meeskonna keset hooaega diskvalifitseerima, sellega langes ära esivõistluste suurem tõmbenumber Kalev—Sport, kuna ka TJK, kuhu väljaheidatud mängijad siirdusid, kohase meeoleolu puudumisel esivõistluste pealtvaatajaks jäi. Esivõistlustele jäid 5 noort seltsi ühelt poolt ja vanameister Sport teiselt poolt. Esivõistlused kujunesid tegelikult siis nende kahe laagri võistluseks.

Spordil tuli ennast õige tugevasti pingutada, et oma loorbereid tuest välja tuua ja vahepeal näis tema jõud lõppevat. Viigid olid võistluste järjekindlad tulemused. Seitsmest esivõistlustel peetud matshist oli tal tagajärjetuid kolm. Tugev kokkuvõtmine lõpul nüüd tõi ta vast meistriks.

Finaalini jõudmiseks olid Spordil tee peal järgmised sündmused: Sport — Kalevipoeg 0 : 0, Sport — Nõmme Kalju 1 : 1, Sport — Kalevipoeg 5 : 1, Sport — Kalev 1 : 1, Sport — Nõmme Kalju 2 : 1, Sport — Kalev 1 : 0 ja Sport — Kalev 5 : 0. Kalevil tuli peale võistluste Spordiga mängida Narva Võitlejaga 3 : 0 ja Kalevipojaga 2 : 1.

Kolmas väljapaistev meeskond esivõistlustel oli Narva Võitleja, kes peale toodud tagajärje Kaleviga lõi Pärnu Tervist 5 : 1, Nõmme Kaljut 3 : 1 ja kahekordse mängu järele kaotas Kalevipojale 0 : 1, mängides esimese matshi 3 : 3.

(Järg 2. leheküljel).

Kuidas Sport saavutas 5 väravat.

Kõledatuulne ja külm ilm ei suutnud kuigi palju pealtvaatajaid TJK mereäärsele väljale meelitada. Varemaste aastate finaalidega võrreldes oli see lõdisev ja arglikult tuule varju pugev inimeste salk armetult väike.

Meeskonnad ilmuvad kiirelt väljale ja ilma pikema viivitusega lüüakse pall McKibbini vile järel veerema. Sport on loosiga valinud enesele tugeva tuule soodustuse ja jõuab kohe Kalevi värava alla, kus juba esimesel minutil rida segaseid momente tekib, et nurgalöögiga Spordi kasuks lõpeda.

Kalev ei pea nähtavasti siiski Spordi pealetungi kuigi hädaohtlikuks ja jätab selle peajasjalikult kahe kaitsja likvideerida. Need kaotavad aga pea kiirel sõelumisel ja jäävad kohati vastase aktsioonide pealtvaatajateks. On kulunud 3½ minutit, kui Gerasimov Paali poolt etteantud palliga Sõgeli seljataha jätab ja järsu löögiga Leithammeli käsa riivates esimese värava märgib.

Sport ei rahuldu esimese saavutusega, vaid kõvendab veel tempot, kusjuures ka foulid harvad ei ole. 8. min. teeb ühe niisuguse järel Maasik kena vabalöögi, mis Tipnerile juba pääda annab.

11. minutil saavutab Sport teise korneri, mille tuul aga outi kannab. 14. minutil kolmas korneri sama tagajärjega.

16. min. pääseb E. Fischer löögile, kuid nõrgalt lendav pall on Tipnerile kergelt püütav. 17. min. on neljas korneri Spordi heaks.

19. min. on tugev ristlemine Kalevi värava all, palli mängitakse äärelt äärele ja kaitses jookseb Kalevil nõutult ringi. Parajasti on kolm meest Maurerile peale tormanud, kui see palli täiesti vabalt seisvale Kihlefeldtile söötab, kes mõne kiire sammu järel hoogsalt palliga Kalevi võrgu hüpama paneb. 2:0.

22. minutil lööb Paal peaga tühjast väravast mööda. 23. min. Einmanni jõuline vabalöök mööda.

(1. lehekülje järg).

Huvitav on tähele panna, et kuigi esivõistlused peeti vana ofsaidi määruse järel, väravaid löödi meie olude kohta võrdlemisi rohkelt. Nii andsid 13 esivõistluste matshi kokku 42 väravat, ehk keskmiselt üle 3 värava matshi kohta.

Meistermeeskonna Spordi väravate bilanss on tema kasuks 15 : 4. Kalev peab leppima seisuga 6 : 8 enese kahjuks, kuna Võitlejal see siiski õnnelikult 11 : 9 on. Kalevipoja seis on 6 : 10, Nõmme Kaljul 3 : 6 ja Pärnu Tervisel 1 : 5.

Kõige edukam väravakütt esivõistlustel on olnud Spordi Gerasimov 4 väravaga, kes küll ka rikkalikult on lasknud väravavõimalusi luhta minna. Temale järgnevad 3 väravaga: E. Fischer (Kalev), Einmann (Sport) — kõik penaltyd, Elland (Narva Võitleja) ja Volkov (Narva Võitleja). 2 väravat on löönud: Üpraus (Sport), Kihlefeldt (Sport), Paal (Sport), Rõks (Kalev), Läll (Kalevipoeg), Kutti (Narva Võitleja) ja Kalvi (Narva Võitleja). Ühe värava on löönud: Rein (Sport), Maurer (Sport), Kipp (K-poeg), Piperäl (K-poeg), Enson (Pärnu Tervis), Biiber (Narva Võitleja), Maurer (N. Kalju), K. Fischer (Kalev), Sork (N. Kalju), Kull (K-poeg), Rõmmer (K-poeg) ja Niisevald (N. Kalju).

25. ja 28. minutil järgnevad 5. ja 6. korneri Spordi heaks, mida tuul kahjutuks teeb. Järgneb rida hädaohtlike momente ja 7. korneri, mille Reinfeldt peaga üle lööb.

39. minutil murrab Paal läbi, Leithammel jookseb vastu, kuid juba on Paal saanud palli üle tema värava poole. See põrkab väravaposti, Paal on aga õigel kohal ja saadab galandil kummardusel peaga palli kolmandat korda Kalevi puuri.

42. minutil läheb Leithammel palliga üle karistusala piiri, vabalöök ei too siiski edu Spordile.

43.—47. minutil teeb ka Kalev pressi ja väledalt sibavad forvardid ajavad Tipneril olukorra kohati kaunis kuumaks. Kaks korda lüüakse tal pall isegi peost välja, kuid siis on Javorski kohusetruult kohal ja ei lase olukorda kriitiliseks kujuneda.

Poolaeg lõpeb väravatega 3:0 ja nurgalöökidega 7:0 Spordi heaks.

Teisel poolajal kavatseb Kalev nähtavasti Spordi osa etendada, kuid 5-minutilise leige palliveeretamise järel kandub see jälle Spordi nobedate ajajatega Kalevi värava ette. Oss saadab kiirelt vilksatava palli lendu, mille püüab mahaviskamisega Leithammel. 10. minutil Spordi 8. nurgalöök, värava päästab Leithammel rusika-hoobiga.

14. min. lööb Gerasimov lähedalt Kihlelt saadud söödu mööda. 18. min. vabalöök Kalevi heaks, Tipner satub väravast välja, tühjast väravast lööb K. Fischer mööda. See oli ainsam Kalevi auvärava kindlam võimalus.

20. min. Gerasimovi salvav löök, mille Leithammel kornerrisse lükkab (järjekorra poolest 9.). Seal tulles veereb pall pikuti mööda Kalevi värava põikpuud.

21.—30. min. Kalevi pealetung, kus edukamalt vasak tiib opereerib ja Tipneril sekdusi sünnitab.

31. ja 32. minutil saadab Oss kaks lähedamaa valusat pommi napilt mööda. 39. minutil teeb Maurer väravalöögi, Leithammel tõrjub rusikaga palli, kuid Kihle torub seda peaga veel tagantjärele, nii et hoop nähtavasti Kihlele pähe satub, kuna pall väravasse vulksatab. 4:0. Järgneb Spordi massiline pealetung, kus 46. minutil veel penalty olukord tekib ja Einmann viienda värava märgib.

Meeskonnad ja mäng.

Sport saatis viimaseks võitluseks tulde veel oma vana kaardiväe täies koosseisus, kuigi mõned eelmised esinemised oleks tinginud üksikute degradeerimist. Kapten ei olnud siiski eksinud oma sammu astumisel, vanad grenadeerid võitlesid lövi vahvusega ja Oss lasi vahetevahel kuuldale ka päris ehtsat lövi sõjahüüdu. Oss, kes esivõistlustel oli tugevalt kannatada saanud, nägi mõni eelmine kord juba õige lombak välja, nii et mõned tema luigelau-tu arvasid kuulnud olevat, kuid finaalis oli ta kõigiti triklis poiss ja tema karjääri ei saa veel kaugeltki lõppenuks pidada. Paal, kes muidu oli turris ringi lonkinud, oli finaalis jälle mees, kes mitmekordse jooksumeistri diplome taskus kannab ja lendas serafiimi kergusega ikka palli kannul, olles täieliseks nuhtluseks vastase väravavahile. Teiste enam-vähem hariliku vormi juures peab veel Reini ja Javorski saavutusi alla kriipsutama, kes täielikult sulgusid selle kitsa tee, mille lõpul Kalevi edu

naeratas. Neist meestest jätkus igale poole ja ikka õigel ajal.

Jalpalliliidu hõbepeekreid omandavad mehed olid: Tipner; Javorski—Teiman; Reinfeldt—Rein—Einmann; Maurer—Paal—Gerasimov—Kihlefeldt—Üpraus.

Kalevi koosseis nägi välja: Leithammel; Lossman—Sõgel; Paalberg—Maasik—Rüütel; Laamann—Lõune—E. Fischer—K. Fischer—Kallo.

Meeskond, kes kokkuvõttes alles üsna roheline, ei võinud muidugi võidu peale loota, kuid oleks võinud parema taktika tarvitamisel vähema kaotusega pääseda. Kergemeelsus oli tal nii lahtist mängu mängida. Siseajajad oleks pidanud tingimata kaitses abiks olema, üldse read enam koomale tõmbama.

Üldiselt südis meeskonnas paistsid mõned lövdvad mehed välja, nii Sõgel, Lõune, kes halba orienteerimist ja ka tahtejõuetut mängu näitasid. Paremad mehed olid: Lossmann, E. Fischer ja Kallo, kellest esimeses järjekorras võib esimese klassi tasapinna saavutamist loota. Ka väravavaht ei olnud resoluutne, kõhkles väljaastumises ja püüdis kohmetult.

Vahekohtunik McKibbini otsustused olid kaalutud ja põhjendatud, jätsid mõlemad pooled prätensioonideta.

Üksikult osutusid Spordi vastu esivõistlustel esinenud meeskonnad nõrkadena, kuid huvitav oleks näha kord tema vastu teiste seltside koondusmeeskonda, kui ilmad lubavad ja meelset huvi ei puudu. See koondus võiks ehk järgmises koosseisus Spordile parajat konkurentsi tekitada: Ratnik (Nõmme Kalju); Lossmann (Kalev) — Pöder (Kalevipoeg); Paalberg (Kalev) — Kütt (N. Kalju) — Rõmmer (K.-poeg); Kallo (Kalev) — Maurer (N. Kalju) — E. Fischer (Kalev) — Sork (N. Kalju) — Räästas (K.-poeg).

HJK Soome jalgpallimeister.

Võitis Turun Palloseurat 3:2.

Ühel ajal meie jalgpalli esivõistluste finaali leidis samasugune aset ka Töölo palliväljal Soome kuuekordse jalgpallimeistri HJK (Helsingin jalkapallo klubi) ja noore Turun Palloseura vahel. Ilm oli tuulne ja pealtvaatajaid vähepoolselt.

Esimesel poolajal mängis HJK vastu tuult ja selle toetusel olid turulased ülekaalukad. Hooaja lõpul teeb siiski juba HJK pressi, kuid Nadbornik hävitab kaks päris kindlat väravavõimalust. Poolaeg lõpeb väravateta.

Teisel poolajal on juba HJK maksvusel, kuid siiski ka mitte sarnasel määral nagu oodati. Turulased näitasid sitket vastupanu. Osaliselt hea õnnega saavutas HJK kiirelt üksteise järel kolm väravat. Esimese värava kandis tuul HJK heaks vasakult tehtud tsenderdusest, teise löi Nadbornik kenast kaugelöögist ja kolmanda samuti Soimo.

Siis võitis ka Turu oma jõu kokku ja keeras mängus teise lehekülje. Helsinglastel jäi nüüdsest peale ainult mängu enamuses pealt vaadata. Tammisalo tegi HJK väravas erakordselt tugevat tööd ja sellest see tuligi, et väravad olid turulaste kasuks visad langema. 12. minutil enne lõpu õnnestus turulastel siiski esimest kirja panna ja 2 minutit hiljem järgnes teine. Nüüd mängisid turulased pealtvaatajate tugeval ergutusel juba võidu peale, kuid see jäi saavutamata, olgugi et turulased moraalselt olid seda vast õigustatud teenima. HJK tuli seitsmendat korda Soome meistriks.

Vahekohtunikuna tegutses asjalikult R. Vickström.

E. SPORDILEHE

tellimisi

võetakse vastu kõigis
postkontorites ja
lehe talituses

TALLINN, GONSIORI TÄN. 4

Naisujumisspordist Ameerikas.

Pilk spordi-paradiisi.

Gertrud Ederle ingl. kanaali ujumise katsetega, mida ta tänavu suvel ette võttis, tõusis eurooplaste huvi Ameerika naisujujate vastu eriti kõrgele, kuna leiti, et need 16—17-aastased neid kipuvad vägisi Euroopa ujumiskuulsusi — mehi varju jätma. Suve jooksul, mille Ederle inglise rannas veetis ja oma katsete vastu treeneris, võidi tähele panna, missuguse tõsidusega Ameerika neid sporti võtavad ja missugust täiuslikku tehnikat need omavad.

Ederlel ei olnud Euroopasse tulekul mitte vähem kavatsus, kui kanaali ujumise meeste rekordi, mida hoiab itaallane Tiraboshi, purustada ja selle kavatsuse täideviimist näisid andmed Ederle kiirusest ja vastupidavusest ka kinnitavat. Ederle on nimelt üks neist haruldasematest ujujatuüpidest, kes omab fenomenaalset kiiruse kõrval ka samasugust vastupidavust. Rea aastate jooksul on ta purustanud hulgana naiste ujumisrekorde, alates kõige lühematega ja lõpetades kõige pikematega. Ethelda Bleibtrey, Antwerpeni kangelanna, elukutseliseks mineku järel on ta kõige tunnustatum naisujuja Ameerikas. Pariisi olümpiaadil, kus ta vorm kõige parem ei olnud juhtumisi, omandas ta 100 ja 400 mtr. vabaujumises kolmandad kohad, kuna ta Ameerika katsevõistlustel oli kõige edukamana esinenud.

Enne tänavust Euroopasse tulekut püstitas Ederle kaks tähelepanuväärset saavutust. Ta ujus 150 yardis hiilgava ilmarekordi 1.41,6 ja peale selle 21 inglise miili (33 km. 789 mtr.) 7 t. 11 m. 30 s., kuna meeste rekord sama maa peale oli üle 7 minuti halvem. Need õigustasid kõigiti Ederle Euroopasse tulekut ja ta julgeid kavatsusi. Kuigi ta suure hoolega kanaaliujumise rekordi vastu ennast ette valmistas ja ka ujumisel ennast pingutas, ujudes jazz-bandi saatel ja ilma, millest ajalehtedes sagedased raadioteated ilmusid, ebaõnnestusid tema katsed peaaajalikult valitseva kõrge lainetuse tõttu ja kogu Euroopa meessugu, kes katse kordamineku puhul oleks häbistada saanud, võib nüüd kergemini hingata. Nad ei saa aga ikka tunnistamata jätta, et teisel pool ookeani uus jõurikas ja ülev rahvatõug valmib, kelle nõrgema sugupoolegi esitajad võivad vana kultuurimandri võimsamaid varju jätta.

Seejuures ei ole Ederle inetu ega oma võimsuses naiselikkuse piiridest üleulatav, ta on kõigiti armastusväärne neiu, ainult ideaalselt võimsate siseorganide, muskulatuuri ja ujumise tehnikaga, kes ei põlga ka tantsusaalis shimmyhelide saatel nõtkelt kavaleeri rinnale laskuda ja oskab flirtida. Ta on ainult 17 aastat vana, kuid on seejuures juba 11 aastat järjekindlalt treenerinud.

21 miili ujumise võttis Ederle ette 15. juunil New Yorgi sadamas, hüpatas vette hommikul kell 4.42 min. Ta ujus ümber vabaduse samba ja jõudis 7 tunni pärast Sandy Hooki, avamere piirile, kus harilikult ookeanilaevad lootse peale võtavad. Ederlel oli seejuures alguses võidelda kõva vooluga ja ei võtnud kogu ujumise ajal oma saatjatelt paadis vähemaidki karastusaineid vastu.

Euroopasel on õieti raske ette kaju-

Ameerika ujujatarid soovivad õnne Helen Wainwrightile tema elukutseliseks mineku puhul. Vasakult: Aileen Riggan, Eleanor Coleman, Agnes Geraghty, Helen Wainwright, Gertrude Ederle, Ethel McGary ja Helen Meany.

tada, kui suurel määral ujumissport Ameerika naiste hulgas harrastatav on ja millist tähelepanu temale seltskond kui ka teaduseilm pühendab. 10—15 aasta jooksul, mil tema intensiivsus eriti tõusnud on, loetakse teda juba suuri teeneid raasihügieeniliselt Ameerika natsioonile näidanud olevat.

Suurel määral soodustab Ameerikas ujumissporti eriti selleks soodne kliima ja rikkalikult vastutulev loodus. Rohked järve- ja merekaldad kubisevad tuhandetest mõlema soo esitajatest, kus keeb vahetpidamatult kirev elu. Rannakostüüm on eriti väljaarenenud ameeriklannal ja ta eelistab peaaegu seda enam kui muud riidet. Saledajoonelikkus sobib hästi sellesse ja sagedased iludusvõistlused supelkostüümides meelitavad kogu kaunima ja intelligentsema õrnema soo rannale. Sportline tegevus on aga lahutamatult seotud kõigi olengutega rannal ja iludusvõistlustele seltsivad sagedased ujumis- ja hüppevõistlused, mis võrdset lugupidamist rahvalt leiavad.

Ujumisbasseinide rohkusest Ameerikas on seal mitteviihinutel raske ettekujutust saada. Neid leidub külluses niihästi linnas kui ka väljaspool linna. Suuremad tehased omavad ka vabrikuruumides oma „pools“. Ükski lõbustuskoht, nagu lunapark jne., ei saa ilma ujumisbasseinita läbi ja on õhtul päevavalgelt valgustatud. Avara basseini keskel leidub harilikult paviljon fontaanidega, kuna basseini avard tribüünid ja garderoobid ümbritsevad. Valguseffektid annavad ümbrusele mõ-

juva mulje. Paviljonis ei puudu ka valitud orkestrid. Jõukamal seltskonnal on oma suvilate juures erabasseinid muinasjutulise loodusilu keskel ja selles ümbruses leiavad aset dineed ja tantsingud.

Ujumise hooaeg kestab ameeriklastel aasta ringi. Paremad ujujad saavad kutsed talvel kuurortides, nagu Florida või Bermuda võistlemiseks ja ülesastumiseks terveks hooajaks. Neile tasutakse muidugi kõik kulud ja võimaldatakse ülespidamine. Honolulu, Kalifornias, Palm Beach'is ja Bermudas ei pruugi naisujujad teha muud kui treenerida, võistelda ja flirtida. Muretult veereb nende noorus päiksepaistes ja õnes.

Kahte asja ei pea Ameerika tüdruk praegu moodsaks, see on ratast sõita ja rinnuli ujuda. See on sama hea, kui krinoliinis seltskonda ilmuda. Crawli õpitakse ujuma juba järvedes ja meres, kes seda seal ei ole suutnud teha, saab seda igas kristlikus spordiühingus või ujumisklubis. Kui ruttu crawl õpitan on, võib näitena tuua rootsi neiu Carin Nilsson i, kes 1½ aasta eest Ameerikasse tuli. Kuigi tal terve ja tugev kehaehitus oli, ei suutnud ta oma halva stiiliga mingit edu ameeriklannade vastu saavutada. Ta astus New York Women's Swimming Associationi, kus kuulus treener B. Handley õpetab, ja tänavu tuli see 20-aastane neiu Ameerika meistriks. Ta laseb praegu kõige puhtamat 8 beat crawl'i.

Helen Wainwright, üks kõige edukamatest ja kaunimatest Ameerika naisujujatest, on amatöörspordile kaduma läi-

Helsingi maraton

25 km. pikkuse jooksumaaga, mis igal sügisel järjekindlalt aset leab, peeti läinud pühapäeval. Jooksu stardis pidas professor Viiskman lühikese kõne ja andis stardipaugu. Tugevamad konkurendid olid läinudaastane võitja V. Sipilä ja Pariisi maratonimees Halonen. Kui viimane 17 km. peal jooksu katkestas, tuli Sipiläl võistelda ainult Martteliniga, keda ta parajal ülekaaluga võitis. Võitja ajaks tuli 1.27.08,0. Marttelinil 1.27.19,0. Kolmas oli Jussila 1.28.19,0. Noorte klassis võitis T. Grönqvist ajaga 1.35.41,0, kellest soomlased lubavat maratonimeest Amsterdamis jaoks loodavad ja vanade klassis T. Koskeniemi 1.36.24,0.

— **Soome tööväe** jalgpalli finaali andis pühapäeval meistri tiitli Kullervole, kes lõi Jyryt 1:0.

— **Bertil Jansson** tõukas pühapäeval Örebro's kuuli paremaga 14.70 ja kahega 27.11.

Profid ja amatöörid

pidasid Londonis iga-aastase võistluse „Charity Shieldi“ auhinna peale. Võitsid profid ülekaalukalt 6:1 (2:0). Amatööride auvärava lõi Corinthiansi kesktormaja Ashton.

(3. lehekülje järg).

nud, kuna ta vastu võttis ujumisõpetaja koha Long Beach'i ujumisinstituudis. Ta saab kolme kuu eest, mil ta seal tõmbe-numbrina esineb 5000 dollarit (umbes 2.000.000 Emk.). Maailma suurepärasem ujumisebassein avati hiljuti San Franciscos ja kannab ühe kohalise spordifilantroobi järel nimetust Fleischhacker Pool. Ta on ainult 60 mtr. ookeani kaldast, basseini pikkusega 300 ja laiusel 90 mtr.

New-Yorgi W. S. A. ujumisebassein asub 45-dal tänaval ja on oma väiksete mõõtude peale vaatamata rekordigijate vabritseerimise peatehaseks. Tal on praegu 1200 tegevliiget, kõige nooremad on 4-aastased, kes juba vees sulistavad kui vesirobid. Tema liige Ailen Riggini tuli Antverpenis 14-aastaselt juba olümpia-võitjaks.

Helen Wainwrighti väljapaistvaks järeltulijaks peetakse McGary't, kes purustas Floridas Gertrud Ederle väljapaistva rekordi 880 yardis, ujudes 15:07,0. Sybill Bauer Illinois Athletic Club'ist on võitmatu seljalujumises, kuna Ethel Lackie mitmekülgusega välja paistab. Vettehüpetes on teistest paremad Aileen Riggini ja Helen Meany. Esimene on kunstnik kõigi võimalikkude saldade peale, kuna teine tornihüppeid harastab. Parimaks rinnuliujujaks peetakse Agnes Geraghty, kuna kõige nooremast põlvest talendid, nagu Doris O'Mara, Lisa Lindström, Dolly Knight, Helen Winters ja Catherine O'Connor tähelepanu väärivad.

Kuidas Ameerika kuurortides rahvale vastu tullakse, näitavad andmed, et Olympic Poolis Newarki lähedal alati 20.000 suplejale ujumistrikoo ja käterätt kassas saadaval on. Ükski ameeriklane ei kannaneid ise kaasa. Supelusasutustesse pääsemiseks seatakse võimalikult hõlpsad ja mugavad ühendused. Basseinid ei haise mädaneva puu ja surnud kaladega, või veel millegi muuga, nagu see Euroopas peaaegu eranditult igal pool on. Siin on kõik eskujulikul värvitud, lakeeritud ja hiilgab, kuna üle kõigi pea vahetpidamatult muusika heliseb ja sinisest pilvitust taevast päiksekuld pudeneb. Ettevõtted ei too nende omanikkudele kahju, kuna sissepandud kapitaal ennast kiirelt tasub — on vaja ainult ameeriklase südi ja ettevõtlikku hinge.

Inglise liigavõistlused.

Sunderland ja Arsenal kukkunud.

Iga nädal toob uue meeskonna liigavõistluste tabeli etteotsa. Praegu on seda Tottenham Hotspurs, kes 14 punktiga juhib Sunderlandi ja Huddersfield Towni 12 punkti ees.

Nädala suurim sensatsioon oli Charly Buchani meeskonna, Arsenali, kohutav kokkuvarisemine. Viimase edurivi oli juba õige ladusalt kokkumängima hakanud ja sõitis kõige paremate lootustega Newcastle'sse sealse Unitediga mängima. See on aga meeskond, kes iga uusust jalgpalli alal ülipõhjalikult studeerib ja sellest omale mingi erilise soodustuse oskab välja nuhkida. Nüüd on tal seda uus ofsaidisüsteem, millega tema ajajad iga moment kardetavalt läbi murdsid. Juba esimesel poolajal lõi Newcastle United 6 väravat ja seejuures tegi veel Arsenali väravavaht Lewis hülgetööd. Unitedi edurivis töötas suure väljapaistvusega 19-aastane kesktormaja Loughlin. Buchan selle vastu ei pääsnud sugugi maksvusele. Newcastle'i keskpoolskaitsja Mooney, kes Buchani mängu põhjalikult tunneb, rippus varjuna tema küljes ja hävitas iga tema aktsiooni. Teisel poolajal lisas Newcastle veel ühe värava juure, nii et Arsenalil tuli

seitsme kuivaga koju tagasi pöörata. Võistlusel viibis 40.000 vaimustatud pealtvaatajat.

Teine üllatusmatsh oli Sunderland-Manchester City, mille viimane 4:1 võitis. Sunderlandi väravakütt David Halliday oli halb päev ja ei saavutanud mingit edu. Ka siin oli pealtvaatajaid 40.000.

Ainsa võitmatu meeskonnana püsib esimeses divisjonis veel Huddersfield Town, kes tahtmine näib olevat kolmat korda järjest liigavõitjaks tulla. Tema keskajaja Brown oli Evertoni vastu mängides päevakangelane ja saavutas hat-tricki. Evertoni heaks löid väravad lõpuminutitel Chedzog ja Troup. Võistlus lõppes seega 3:2 Huddersfieldi heaks.

Aston Villa ja Westbromwich Albion esitavad tehniliselt haruldaset kauni partii, kus individuaalmängu kõrgeid kunsttükke näidati ja tempo maruliselt kõvaks arendati. Teisel poolajal raugesid siiski mõlemad meeskonnad tuntavalt ja tegid mängule maotu lõpu. 1:1 märgiti väravate seisuks.

Teises liigas kindlustas Chelsea eelolevaks nädalaks veel oma edukoha võiduga 4:0 Hull City üle.

Hispaania — Ungari 1:0.

Nagu maavõistlusel Austriagagi tulid hispaanlased Ungari vastu peaaesjalikult oma tugeva kaitse tõttu võitjaks. Kuigi ungarlased olid väljamängus ülekaalukad ja vast võidu oleksid teeninud, tundsid nad otse ebamääraselt aukartust Zamora ees, kellel seetõttu oli õige hõlbus oma väravat puutumatusena hoida. Võiduvärava saavutasid hispaanlased vabalöögi kaitsja Fogli vea läbi, mille Carmelo Zsaki käte vahelt läbi löi. Kui hispaanlased juhtimise olid saavutanud, koondasid nad kogu oma jõu kaitseks ja püüdsid palli võimalikult palju outi taguda ja aega raisata.

Võistlus peeti FTC väljal 45.000 pealtvaataja juuresolekul. Võistlust juhtis Viini vahekohtunik Braun. Võistlusel viibis ka ertshertsog Josef ühes abikaasaga, minister Rakovsky ja linnapea Ripka.

Meeskonnad esinesid järgmistes koosseisudes: Hispaania: Zamora; Pasarín-Juanin; Samitier-Gamborena-Pena; Pierra-Cubbels-Erasquin (Polo)-Carmelo-Aguirrezabala (Cavalla).

Ungari: Zsak; Fogl-Hungler (Szenkey I);

Rebro-Kleber-Fuhrmann; Szenkey II-Molnar-Priboj-Opata (Takacs)-Kohut.

Mängu mõjutab tugevalt põhjatuul. Juba esimesel minutil tuleb Zsakil tugevat palli püüda. Siis lähevad ungarlased pealtingile ja Molnar lööb üle. 16. minutil saab Opata vigastada ja Takacs tuleb asemele. 31. minutil teeb Cubbels suure vääratuse, lüües 3 sammu pealt mööda. 35. minutil saab Erazquin Fogli läbi vigastada ja kantakse väljalt ära.

Teisel poolajal tuleb hispaanlastel Erazquini asemele Polo ja Aguirrezabala kohale asetub Cavalla. 6. minutil on eelpool nimetatud vabalöök, mis mängu ainsa värava toob.

21. minutil lööb Juanin peaaegu ise Hispaania väravasse palli, Zamoral tuleb suurelt pingutada, et väravasse minevat palli veel väravajoonel kinni pidada. Lõpupoole asuvad ungarlased kõvale lõpuspurdile, kuid nende katseid ei krooni edu. Ainult üks Fuhrmanni kaugelöök väärib kindlama väravashansi nimetust.

Läti sündmused.

Pühapäeval leidis aset kaaluvam Läti jalgpalli esivõistluste sündmus — matsh EFK ja YMCA vahel, mis iseenesest küll ei olnud esivõistluste finaali, kuid mille võitjat igatahes sellena tuleb võtta, kuna eelpool seisvad meeskonnad juba nõrgemad on. Pealtvaatajaid oli külma ilma peale vaatamata väljale kogunud ligi 3000.

Tehniliselt näitab ilusamat mängu YMCA, kuid RFK töö on tagajärjekam, kuid RFK ja liinimehe Ashmansi surve muudetakse see vabalöögi. 5 minuti pärast saab RFK oma heaks penalty, mis tundub siiski liiga karmina Freibergsi juhuslike tõuke eest. Sheibels lööb 3:0.

Nüüd on YMCA energia murtud ja Urbansil ei ole raske 84. min. veel vahekorda 4:0 peale tõsta.

Meeskonnade koosseisud olid: RFK: Jurgens; Gravels-Roga; Roze-R. Barda-Sheibels; Abrams-Taurinsh-E. Barda-Urbans-Pavlovs. YMCA:

Greble; Bone-Svistunenko; Freibergs-Maloshin-Shadeiko; Bredersons-Strazdinsh-Zvirgzdinsh-Klimenko-Andrejevs.

Samal päeval peeti ka Läti kergejõustiku esivõistlus, mille võitis Grapmans 5156,34 punktiga. Teine Bundsha 4377,635 ja 3. Petersons 4329,075.

Võitja tagajärjed olid: 100 mtr. 12,1; kaugus 6,04; kuul 10,42; kõrgus 1,45; 400 mtr. 59,2; 110 mtr. 19,4; ketas 30,84; teivas 3,20; oda 40,76 ja 1500 mtr. 5,37,0.

Ajakirja Nedela poolt väljapandud auhinna tänavajooksus sai Motmillers lüüa, kes siiski liiga palju handikappi andis oma vastastele. 1. Veiss 18,08,3 (puhas aeg 16,59,3); 2. Petkevitch 18,09,3 (puhas aeg 16,59,3); 3. Motmillers 18,40,0 (puhas aeg 16,40,0). Võistlusmaa pikkus oli umbes 5000 mtr.

— Prantsuse löi tennis maavõistlusel Itaaliat 8:3. Tugevaim matsh oli Cochet ja Morpurgo vahel, mille eelmine 2:6, 6:3, 6:1, 6:4 võitis.

— Saksamaa korraldab 1926. aasta suvel teisel suurejoonelisel võistlusmängud (Kampfspiele), nagu need juba 1922. aastal aset leidsid.

— Miller, Harvardi ülikooli uus kirjooksu täht, kaalub 95 kilo. Normaalseks spinteri raskuseks peetakse 68 kg.

Korvpalli matsh.

Ka Kalev Tallinna NMKÜ poolt löödud.

10. okt. peetud korvpalli matsh Kalev — NMKÜ, oli kokku meelitanud hooaja kohta suurima pealtvaatajate arvu. NMKÜ esitas võistluseks oma hariliku koosseisu, kuna Kalev vastses varustuses välja nägi järgmiselt: Uuli—Räästas 1, Räästas 2.—Veinmann—Kirsipuu (Rubin). Vahekohtumikkudena A. Kempa—Th. Mast.

Mängu algul haarab initsiatiivi oma pihku Kalev, kuid ei suuda oma nähtavat ülekaalu korvides fikseerida. Pikapeale paraneb NMKÜ, mäng ja poolaja suudab ta juba napilt 5:4 võita. Teisel poolajal arendab ta tempo tugevaks ja purustab kindlate kombinatsioonidega Kalevi vastupaneku, tulles teenitud võidule 18:12.

Üldiselt tundusid vastaste võimed siiski võrdsetena, kuid NMKÜ omas enam teaduslikku mängu kombinatsioonides ja teravates vahelelõigetes vastaste söötudele. Kalevil tundus puudus treeningust, mis end tunda andis ülirohket ebaõnnestunud pealeviskete näol, seda eriti võistluse algul. Ka närveris ta asjatult ja astus vaidlusesse kohtumikkudega, kes korralduslikult matshi juhtisid.

Kalev 2. — Edu mängisid pühapäeval esimese väljal 2:2. Poolaja Kalevi edu 1:0 tasakaalustati teise poolaja algul kenast nurgalöögist. Selle järele pääses Edu penaltyst juhtima, mis aga ta sumist leidis Edu oma paremkaitsejalast. Vahekohtumikkuna J. Hargel.

Kohilas võitis pühapäeval oma esmakordse kaotuse järele 2:4 peetud tasuvõistluses Kurna haridusseltsi spordiosakond kohalikkuna Püsi võistlust 3:2 (2:1). Kurna ülekaal oli siiski suurem. Vahekohtumikkuna Kallmann (Püsi võistlus).

Linnavõistlus Praaga — Brünn

Kergejõustikus peeti 4. oktoobril Brünnis 5000 pealtvaataja suureolekul. Võitis Brünn 63:61. Tagajärjed olid:

100 mtr. — Vykopil, Brünn, 11,2; 400 mtr. — Vykopil 51,5; 800 mtr. — Drozda, Praaga, 1,58,0 (uus Tšehhi rekord); 5000 mtr. — Vohralik, Praaga, 17,03,0; 110 mtr. tõkkeid — Jandera, Praaga, 15,8; 1500 mtr. — Strniste, Brünn, 4,10,0; 4 × 100 mtr. — Praaga 45,2; 800 + 400 + 200 + 200 mtr. — Brünn 3,36,0; kuul — Ivo, Praaga, 13,63; ketas — Mira, Brünn, 40,20; oda — Turansky, Praaga, 1,75; kaugus — Linka, Praaga, 6,48; teivas — Ivo, Praaga, 3,39.

Poola — Türgi

jalgpalli maavõistlus peeti 2. oktoobril Konstantinoopolis. Võitis Poola vahekorraga 2:1, seisuga 1:1 poolajaks. Poola heaks löid väravad Adamek ja Sperling.

Linnavõistlus Konstantinoopol-Krakov peeti sealsamas 4. oktoobril ja see lõppes viigiga 3:1. Poolajaks juhtis Konstantinoopol 2:1.

Jalgratta edukäigult.

On arvamist avaldatud, et autode suure produtseerimisega jalgratas tahaplaanile surutakse. See ei näi aga õige olevat, kuna jalgrataste arvu kasvamine endiselt kestab. Nii oli Prantsusmaal 1895. aastal 256.000 jalgratast, 1922. a. aga 5.362.474 jalgratast, ehk keskmiselt iga 7 inimese peale üks.

Saksamaa jalgrattatööstuse arenemisest annavad pildi andmed: 1912. aastal vedas Saksamaa välja 110.062 jalgratast, 1913. a. juba 123.275, 1920. a. tõusis nende hulk 215.290 peale, 1921. a. — 270.000 ja 1922. a. 305.355.

Sõjapimedate võidukäik

leiab iga aasta traditsiooniliselt Londoni ja Brighton vahel aset. Selle võitis tänavu, nagu läinudki aastal, Ingram ajaga 9.57.20,0, teine Johns 10.24.35,0. Igal võistlejal on oma talutaja kaasas. Sagedasti on seda võistlusel ka halastajad, kel seega tuleb paratamatult võistluse tempot vastu pidada.

Jalgpalli esivõistlused välismaal.

... Ungaris võitis MTK UTE 2:1.

... Prantsusmaal: Red Star — Club Français 2:1; U. S. Suisse — Olympique 4:2; U. S. Suisse — Club Français 2:0.

... Saksamaal: 1. F. C. Nürnberg — V. f. R. Fürth 2:0.

Austrias: Amateure — Sportklub 6:2; Rapid — Vienna 3:2; Simmering — WAC 4:2.

V. S. Sport, viiekordne Eesti meister.

Seisavad vasakult: Rutopõld, jalgpalliliidu juhatuseliige, Prii, Spordi abiesimees, Paal, Maurer, Einmann, Gerasimov, Reinfeldt, Upraus, vahekohtunik McKibbin ja Võntso, Spordi juhatuseliige. Põlvil: Rein, Javorski, Teimann, Kihlefeldt ja Tipner.

Spordiliikumisele heidetakse kaikäid kodaratesse.

E. Spordilehe lugejate ringkonnast kirjutatakse meile:

Võorastav ja kurb on see, kuidas meil sportlaste sündmuste peale sagedasti vaadatakse ja missuguse kergemeelsuse ja puudulikult kaalutud väidetega tullakse vähiklikult takistama noorte paremaid püüdeid, maha tallama nende ilusamaid sihte.

Ikka sagedamini vilksatab viimasel ajal ajalehtedes spordi kohta käivaid halvatoonis kirjutatud teateid. Mõne aja eest kirjutas „Postimehes“ keegi Tarapita koolist läbikäinud olevus „sportlaste tülidest“ niisuguses toonis, et päris arusaamatuks jääb, kuidas säärast kirjutust lasti üldse trükkimisele. Kuna sportlastel oli Kalev — TJK konflikti puhul kaalumisel teatav ideeline küsimus, pajatab see sule-kangelane, et kõigi nende tülide põhjuseks on riikline toetus (!). Siin tuleb konstateerida ainult üht, ja nimelt seda, et mainitud kirjamees on veetnud kogu oma aja kohvikus, et ta ringvaade üldse üle kohviku läve ei ulata, et ta pole tähele pannud kiirsammul, praegu vast isegi kiirhüppel edenevat elu ja ei tea mõhkugi, milline eetilise probleem spordiliikumises peitub ja missuguses ulatuses välismaade valitsused teda seetõttu toetavad. Meil aga tehakse kisa sellepärast, et kardetakse noorsoo liikumise toetamisel kaotada oma kohviku olengute mugavust ja lõbusõite Euroopasse.

Teine sarnane kerge käega visatud süüdistus „Meie sportline elu ei ole terve“, ilmub jälle „Postimehes“. Mis puutub see siis spordiliikumise „tervisesse“, kui spordidiplomaatias vahel teravamad toonid kuulduvad? Riiklises diplomaatias on see harilik nähtus, kuid selle pärast ei küsita, kas riik terve on. Vahetatakse raskemal juhul ainult ministreid. Nii võib see ka spordiliikumises olla.

Ülemalt poolt aga reageeritakse tühisuste peale ja koolivalitsustele on hiljuti ringkiri saadetud. Ja mis põhjusel?! Üks õpilane on kuulitõukamisel viga saanud, ja sellest jätkub, et kõik kuulid ja kettad, üldse „lubamatud riistad ja võtted“, koolidest kõrvaldatakse. Jumal teab kui suur see „viga“ võis olla,

igatahes ei tahaks hästi uskuda, et tõukekuul lõhkenud oleks, kuid pentsik on see, missugusest juhtumisest järeldusi tehakse ja kõigi algkoolide kohta keeld maksma tahetakse panna. Ei tea, kas siis, kui kusa sagil koolis mõnel õpilasel sulg kogemata kätte läheb, ka sellega kirjutamine koolist kõrvaldatakse. Ei taha uskuda!

Kas tõesti on tõukekuul algkooli õpilaste kätes hädaohtlik!? Igatahes mitte, sest meie algkoolides leidub küllalt sellevanuseid õpilasi, kes noorte kuuli tarvitada võivad. Siin näib aga tegemist olevat spordivastase vaimu laiutamisega.

Mis puutub aga sellesse, et noored algkooli õpilased võivad mängides ja kuuli tõugates teisele peale tõugata, siis pole see sugugi kaaluv väide. Seda ometi peab suudetama korraldada, et kuulitõukajad mängijatest lahus oleksid, et kuul teisele pähe ei lendaks.

Kuid! Kas olete lastele annud, mis neile on lubatud? Kuis on võimlemisega lugu?! Täbar, väga täbar! Just algkoolid on need, kus ka isegi võimlemist ei suudeta läbi viia. Kui aga lapsed otsivad vaba õhku, mida kuulitõukel tingimata vaja, siis keelatakse veidral etteakäändel lastele see. Noorsugu aga konutab pinkidel edasi; peale tunde ilmub lävele kuivetanud näoga küürus kuhu, käed püksitaskus, raamatud kaenlas, — lööb mütsi kuklasse, suitsu suhu ja läheb, teades: nüüd lähen koju, homme tulen siia tagasi; muud midagi. See näib aga kõigile „kultuuriline“ olevat, sest abinõusid selle kõrvaldamiseks ei otsita ja — ei lasta teistel leida.

Rmr.

Ed. RADIUS'e
kullasepa äri

Sauna tänav nr. 1.

Soovitab igasuguseid spordivõistluste auhinde, serviise ja muid kuld- ja hõbeasju.

TJK kurblõbus teekond naaberriikidesse.

Nahkkuulirüütli reisiraport.

Meie ekspeditsioon, kes ühel ilusal neljapäeva õhtul Tallinna tolmu jalgelt pühkis ja Riia kiirrongiga Lääne-Euroopa poole veeres, koosnes 13 mängijast, ühest esitajast, ühest saatjast ja ühest lõbureisijast. Ei saanudki veel rong õieti liikuma hakata, kui kaardid juba välja ilmusid ja „marriage“ neljal käel lahti läks. Ka hävines hirmsa kiirusega aukartust äratav õunakott, mis teele kaasa oli võetud. Sõit ikka nagu sõit, lõbusate vahejuhtumistega, ja hommikul leidsime endid kõik Riia vaksalil. Poole tunni jooksul sai paar tassi tulist kohvi kugistud, ühest jaamast teise ümber kolitud ja piletidki võetud. Istusime rongile ning õhtul olime Kaunases, oma teekonna edelapoolsemas sihtpunktis. Kaunase kohta on seda öelda, et ta ikka sama räpane ja haisev on, nagu harilikultki. Meie olime rängasti väsinud ja heitsime ilma pikema jututa juba kella 10 ajal magama.

Teisel päeval käisime ka „linna vaatamas“. Leedu raha tuntaval puudusel osteti Eesti 10-margaliste eest paberose ja tehti muudki nalja. Pealelõunat klopiti palgpallisaabastele kõvasti nuppe alla ja varsti vurasidki mängijad vori-meestel Njemani poole. Makkabi väli on ka nii lageda peale ehitatud, et vähemagi tuule eest varju pole. Mängupäeval puhus sarnane vali tuul, et pani hinge kinni. Meil vedas ja mängisime esimesel poolal alla tuult, mille tõttu Pihlak ka kolm väravat kirja pani. Teisel poolal polnud lugu enam nii roosiline ja pidime üks-ühelise viigiga poolaja lõpetama. Makkabi meestel oli suuremaks toeks nende treener Gold, kuid ka see ei aidanud.

Võistlus lõppes juba tublisti videvikus. Autobus viis meid võrastemajja tagasi, kus pesime ja riietusime. Peab tähendama, et Kaunases suurepärased autobussid on, annavad Tallinna omadele sada silma ette. Peale õhtusöögi oli üpris hea tuju ja mehed kukkusid kõik tuttavasse „Cipurno“ restorani tass kohvile. Oli laupäeva õhtu ja viina ei müüdnud. Leedus on sarnane seadus. Ja ega meie, spordimehed, viina ei tahtnudki. Istusime niisama ja vaatlesime kabaree-etendust. Äkitselt kargavad kaks Leedu ohvitseri meie juure, et „palume Teid K. S. K. aastapäeva pidust osa võtta“. Selgus, et need olid tuttavad K. S. K. mängijad. Meie ei pörganud ka ja järgnesime neile „Metropol“ hotelli, mida aga pärast kahetsesime. Terve Kaunase parem seltskond oli seal koos. Jazz-band, kahisev siid, smokingid, vein, uimastavad Prantsuse lõhnaõlid — ja meie nagu „sandi summ“ omis kulunud ülilkondes ja määrinud saabastes hiilgava balliseltskonna keskel. Ka kraede puhtus jättis paljudelgi soovida. Kuid risti ette ka ei löödud. Varsti lasi juba mõni meie mees „shim-

mit“. Kaugelt suurim hulk said aga „korvid“. Kaunases elutseva eestlase, „E. Spordilehe“ kaastöölise hra Holsmanni lahke abiga saime võrdlemisi kergel vaeval mõnest veinipudelil üle ja et kell juba südaöö ligi tikkus, kamandas meeskonna isa, Maks Miller, mehed koju poole. Ainukese mehana kavatses reserv-värvavaht K. veel siidisukaliste kampa jääda, kuid Maksi terav silm leidis „patuse“ üles.

Järgmine päev oli muidugi pühapäev. Hommikul oli meeskonnal au meie saadiku juures kohvil olla, peale seda võeti väike jalutuskäik Witautise mäele ette. Võistlus algas peale lõunat kell 3.15 ja kell 5.40 läks sõit Riia poole. Iga minut oli kallid. Viha tegi see juba, et kell 3.15 vahekohtunikku kusagil näha polnud. Maks Miller sai sellest nii ärritatud, et ise vile pihku haaras, Eesti vahekohtuniku tunnistuse mitte-midagi arusaajatele leedulastele ette näitas ja mängu lahti lasi. Selle võistluse mängisime 0 : 0. Ka suurem looduse ime juhtus siis: esimesel poolajal mängisime vastu tuult ja teisel ka. Tuul oli vaheajal pööranud.

Pesemine ja riietumine oli paari minuti töö; vuhh, autobussi ja jaama poole. Seal jätkus veel viis minutit aega lõunasöögiks ja sõit läks lahti Riia poole. 12 pikka tundi olime teel ja pidime selle aja sees naerukrampidesse surema. Eesti laul läks 16 häälele, peale selle kandsid Jürisson ja Jürgenson duette ette, mis publiku, s. o. meie ja kaassõitjate poolt elava kiituse osaliseks said. Hommikul kella kuue ajal olime jälle Riias ja seadsime kohe sammud vana varjupaiga — hotell „Grandi“ poole.

Kolm lõbusat päeva veetsime seal biljardimänguga ja söömisega. Väljas valas lõpmatalt vihma ja sees oli mõnus olla. Peab tähendama, et biljardimäng väga tubli ajaviide on. Kõik mängisid, neist Liivar, Lass ja Väli esmakordselt. Et Riias pudukaup odav on, siis ilmusid peagi kõikidele selga uued särvid ja kaela puhtad kraed ja „slibed“.

Agasüda valutas mängu pärast. Kui auto-dele istusime, mis mänguväljale viis, tuli vihma nagu oavarrest. Mäng iseenesest läks elavalt ja ilusalt, kuid kaotasime. Ei tahaks kõvasti rääkida „moraalsest“ võidust, sest see on ärakulunud sõnakõlks, kuid viigi teenisime ausasti ära. Noh, aga meil ei vedanud lihtsalt... Pallid läksid posti ja Jürgensile kõhtu, kuid mitte värvasse. Jumal oli sekund jällegi lätlane.

Sõime viimast õhtusööki Riias ja TIK. esimehe Mändi ja saatja Milleri isalikul hoolitsusel istusime vagunisse, mis meid mingisuguse õnnetuseta järgmiseks hommikuks Tallinna jaama väikesele platvormile tõi.

E. J.

Jalgpalli esivõistlused.

Kalev — Kalevipoeg 2:1.

Poolfinaalina peetud võistlus oli vahelduv ja hoogne. Kalev töötab tuule soodustusel esimesel poolajal. Mäng kandub ühest värvast teise ja kriitilisi momente on ülirohkest.

4. min. on Läll läbi, söötab Kullile, kuid see lööb lähedalt mööda. 5. min. võtab Müller Lõunel jalalt palli. 11. min. päästab Leithammel väljajooksuga Kulli eest. 14. min. lööb Piperal lähedalt mööda ja selle järel pareerib värvavaht Kippi ilusa kaugelöögi.

31. min. on Räästas läbi ja söötab täiesti värvajoonelt veereva palli keskele, seal ei suudeta seda kasutada ja seisukord lõpeb ofsaidiga. 33. min. on Laamann kaugushüppe kaugusel värvast, kuid veab ja veab, kuni viimaks otsustab palli üle Kave võrgu pörotada, mis on omapärane rekord Kalevi aias.

38. min. on pall viimaks õige mehe leidnud, E. Fischer ei viida aega ja lööb nurka platseeritud 1:0 Kalevi heaks.

41. min. laseb Kull Kalevi värava ees palliga senikaua vurrkanni, kui selle kaotab.

Teise poolaja esimesel minutil on Kipp ofsaidist tulles õige kardetav, kuid pall satub õnnelikult värvavahi pihku. Selle järel on Läll 3 mtr. kaugusel värvast, kuid jala tõstmisega kulub aega ja vahepeal on palli Leithammel oma kehaga katnud.

7. min. võistlevad K. Fischer ja Müller palli pärast, eelmine saab palli kätte ja söötab keskele, kus selle vend kindlalt võrku toimetab, kuid vahekohtunik Reinans näeb sündmuses mingit reegli vastastust ja ei tunnusta väravat.

15. min. on Kipp läbi, kuid kaotab palli ja mahavisanud Leithammel suudab kääpale roomates selle jälle oma kõhu alla peita.

24. min. dribbeldab Kull „nalja viluks“, palli hangib Kallo ja viib kiirelt alla, kus E. Fischer selle esmakordselt põikpuusse ja siis värvasse lööb. 2:0.

27. min. on Kipp palliga Kalevi värava joonel, kuid saatuslikult jääb pall tal kuidagi pähe ripnema ja Leithammel nopib selle kui maitsva maasika.

30. min. annab Piperal mürtsu värava pihta, Leithammel kukub tõrjudes, vabaksjäänud palli veeretab võrku Kipp. 1:2.

44. min. lööb Kull 3 mtr. pealt värvasambasse. Selle järel nurgalööök Kalevi heaks ja samuti löök värvaposti.

Meeskondade koosseisud olid:
Kalev: Leithammel; Lossmann—Sögel; Paalberg—Maasik—Rüütel; Laamann—Lõune—E. Fischer—K. Fischer—Kallo.
Kalevipoeg: Müller; Pöder—Felitsius; Kipp—Freiberg—Römmer; Piperal—Hänel—Kull—Läll—Räästas.

Jalgpalli esivõistlused

andsid meil tänava üldise sissetuleku 165.650 marka 13 matshi kohta, kuna läinud aastal see üle 750.000 ulatas. Läinud aastal oli puhas ülejääk 389.000 marka jalgpalliliidul, tänava vaevalt 10.000.

Tartu keskkoolide jalgpalli meistrivõistlused

on lõppenud. Sügiseseks meistriks tuli H. Treffneri gümn. meeskond, võites finaalis nullist meistrit reaalgümnaasiumi 3 : 0, kes omakorda võitis Vene gümn. 3 : 0. Huvitavam võistlus oli H. Treffneri gümn. ja kommertsgümn. vahel, milles helekollase särkilised treffneristid, „sidruniseltslased“, võitsid rohelisesärkilisi kommertsante, „kurgikampat“, 3 : 0.

Tõstesuurmatsh Rigoulot — Cadine.

6. oktoobril leidis Pariisis Cirque de Paris aset tõstematsh kahe nende modernaja herkulesi vahel. See ei olnud sensatsiooniks mitte ainult pariislastele, keda võistlusele oli kogunud 4000, vaid sündmuseks kogu raskejõustiku ilmale. Cadine, kes Antverpeni olümpiaadi võitis ja praegu hiilgavam elukutseline tõstja, avaldas hiljuti üleskutse kogu maailma atleetidele, tema vastu välja astuda. Kutse võttis vastu ainult Rigoulot, kes selle matshiga ühtlasi aga ka elukutseliseks langes.

Võistlus koosnes kümnest eriharjutusest ja kogusummaga tuli võitjaks Rigoulot, kes on praegu Prantsuse suurim spordilemmik. Mõlema kangelase saavutused olid:

Rigoulot: 1. Surumine paremaga 49,5 kg.; 2. surumine vasakuga 45 kg.; 3. surumine kahega 94 kg.; 4. kiskumine (volée) paremaga 80 kg.; 5. rebimine paremaga 96,5 kg.; 6. tõukamine ühega 91,5 kg.; 7. rebimine kahega 121 kg.; 8. lahutatud raskuste tõstmine (kummagis käes eraldi) 104,5 kg.; 9. tõukamine kahega 156 kg.; 10. raskuse kergitamine maast 245 kg. Kokku 1083 kg.

Cadine: 1. Surumine paremaga 45 kg.; 2. surumine vasakuga 49,5 kg.; 3. surumine kahega 91,5 kg.; 4. kiskumine paremaga 87,5 kg.; 5. rebimine paremaga 89 kg.; 6. tõukamine ühega 89 kg.; 7. rebimine kahega 110,5; 8. lahutatud raskuste tõstmine 115 kg.; 9. tõukamine kahega 137 kg.; 10. raskuse kergitamine maast 261 kg. Kokku 1075 kg.

Kuigi mõlema atleedi saavutused ülihead, ei saavutanud nad suurmatshil oma võimiste maksimi-

mumi. Ei ole huvitusest kummagi seniseid rekordsaavutusi tuua:

Rigoulot (sündinud 1903. a.): rebimine paremaga 101 kg. (ilmarekord); tõukamine paremaga 100 kg.; rebimine kahega 126,5 kg. (ilmarekord); surumine kahega 100 kg.; tõukamine kahega 161,5 kg. (ilmarekord); lahutatud raskuste tõstmine 120 kg.; raskuse kergitamine maast 263 kg.; kiskumine paremaga 91,5 kg.

Cadine (sünd. 1893. a.): rebimine paremaga 92 kg.; tõukamine paremaga 100 kg.; rebimine kahega 117,5 kg.; surumine kahega 100 kg.; tõukamine kahega 147,5 kg.; lahutatud raskuste tõstmine 127,5 kg.; kiskumine paremaga 90 kg.

Amsterdami olümpiaadi

korraldamisel on anelised takistused kõrvaldatud. Korraldav komitee omab juba 2.161.000 guldenit, kuna Amsterdami linnavalitsus suuremal määral staadioni omal kulul ehitab. Staadion tulla ilusaim Euroopas.

Nurmi honoraar!

L'Echo des Sports kirjutab, et Nurmi olla nõudnud esinemise eest Budapestis 11. oktoobril 2000 dollarit (800.000 Emk.) ja talvel Ameerikas koguni ühe stardi eest 10.000 dollarit (4.000.000 Emk.). Ja meie Sport ja Kalev püüdis Nurmit Tallinna meelitada ainult reisikulude ja ülespidamise pakumisega!

Millemest

on tingitud mõne sportlase silmatorkav edu?

šokoladi jänekindlast tarvita-

misesi.

Pariisi suurvõistlused.

Täiendavad teated.

4. oktoobril Pariisis peetud suurte rahvusvaheliste võistluste paremad tagajärjed toime viimases numbris telegraafi andmetel. Ned vajavad korrigeerimist ja täiendamist. Nimelt on ekslik, et Hoff teivashüppes ilmarekordi püstitas. Ta tagajärjeks jäi 4.15. 4.26 tõmbas ta 3 korda ülikergelt maha, kord tõi selle vist ainult tuul alla. Hüppe ajal murdus ka Hoffil teivas ja ta sai kergelt põrutada.

Võistlusi peeti kahe päeva jooksul. Esimese päeva tagajärjed olid: 100 mtr. 1. Van den Bergh, Holland, 10,8; 2. Theard, Haiti; 3. Gavois, Prantsuse. 200 mtr. — 1. A. Mourlon, Prantsuse. 21,6; 2. Cerbonney, Prantsuse; 3. Evans, Ameerika. 300 mtr. — 1. Engdahl, Rootsi, 35,0; 2. Teneveau, Prantsuse, 35,5; 3. Lenoir, Prantsuse. 110 mtr. tõkkeid — 1. Pettersson, Rootsi, 15,6; 2. Marchand, Prantsuse; 3. Powell, Belgia. 1000 mtr. — 1. Baraton, Prantsuse, 22,94; 2. Martin, Shveits; 3. Keller, Prantsuse. 3000 mtr. — 1. Eklöf, Rootsi, 8,38,0; 2. Berg, Soome, 8,39,2; 3. Guillemot, Prantsuse, 8,42,4 (Prantsuse rekord).

Teise päeva tagajärjed olid: 100 mtr. — 1. Van den Bergh 10,6 (Hollandi rekord); 2. Theard; 3. Cerbonney. 200 mtr. — 1. Evans 21,4; 2. Van den Beyke 21,6 (Hollandi rekord); 3. A. Mourlon. 400 mtr. — 1. Engdahl 49,6; 2. Martin; 3. Teneveau. 110 mtr. tõkkeid — 1. Riley, Ameerika, 15,0; 2. Sempé, Prantsuse; 3. Pettersson. 400 mtr. tõkkeid — 1. Pettersson 53,8 (ilmarekordi kordamine); 2. Riley 55,0; 3. Resal, Prantsuse. 800 mtr. — 1. Martin 1,55,4; 2. Baraton 1,56,0; 3. Svensson, Rootsi. 1500 mtr. — 1. Baraton 4,08,0; 2. Bontemps, Prantsuse; 3. Keller. 5000 mtr. — 1. Berg 15,09,8; 2. Guillemot 15,12,4; 3. Eklöf. Kõrgus — 1. Gaspar, Ungari, 1,85; 2. Lewden, Prantsuse, 1,85; 3. Cherrier, Prantsuse, 1,80. Ketas — 1. Niittymaa, Soome, 43,33; 2. Paoli, Prantsuse, 39,88; 3. Mautovskine, Prantsuse, 33,63. Kuul — 1. Paoli 13,93; 2. Duthour, Prantsuse, 13,41; 3. Niittymaa 12,34.

Fenomenaalne naisrekord.

Ameerikas jooksis miss Fannie Rassenfeldt 100 yardi 11,0 sek., mis on üks haruldasematest naiste spordivõime väljendustest. Ta vastab ajale 12,0 100 meetris.

Leedulaste Tallinna sõidu järelkaja.

(E. Spordilehe Kaunase kaastööliselt.)

Teatavasti võitis Leedu rahvusmeeskond sõidu Tallinna ilma Leedu jalgpalliliidu ametlise loata ette. Kuna lüüasaamine Tallinnas ootamatult suureks kujunes, tõusis Kaunase jalgpalliringkondades pahameel mängijate vastu ja jalgpalliliit hakkas „süüdlasi“ otsima, kes sarnaseks kaotuseks põhjuse andsid sõidu ettevõtmise läbi.

Nüüd on liit oma viha karika tähjendanud liidumeeskonna kapteni Razma peale, kelle ta diskvalifitseeris üheks aastaks kõigilt välisvõistlustelt. Teine mängija Sobolevski sai karistatud 6-kuulise diskvalifikatsiooniga.

Selle üle avaldavad ajalehed imestust ja leiavad mängijate karistamise põhjendamata olevat, kuna ometigi meeskonnaga kaasa sõitis Balcuinas, Kaunase jalgpalliringkonna esimees. Tema aga jäi karistamata. J. H.-n.

Tallinna Skoutide Maleva kergejõustiku võistlused.

Pühapäeval, 4. okt. korraldas Tall. Sk. Mal. Kalevi väljal omavahelised kergejõustiku võistlused.

Võistlusi peeti kahes klassis: nooremad 12—16 aastani ja vanemad 16—20 aastani.

Nooremate klassis saavutati järgmisi paremaid tagajärgi: 60 mtr. Lutter 8 sek.; 500 mtr. Lutter 1 min. 36 sek.; kaugushüpe Nuuter 5 mtr. 08 sm.; kolmikhüpe Nuuter 10 mtr. 18 sm.; kõrgushüpe Kork 1 mtr. 40 sm.; odaviske Kork 32 mtr. 68 sm.; kuulitõuge Kork 10 mtr. 69 sm.; kettaheide Kork 26 mtr. 27 sm.

Vanemate klassis saavutati: 100 mtr. Trey 12,6 sek.; 400 mtr. Känd 61,1 sek.; 1500 mtr. Känd 5 min.; kaugushüpe Trey 5 mtr. 67 sm.; kolmikhüpe Känd 11 mtr. 37 sm.; kõrgushüpe Palgi 1 mtr. 40 sm.; kuulitõuge Känd 11 mtr. 03 sm.; odaviske Kreos 35 mtr. 52 sm.; kettaheide Trey 29 mtr. 02 sm.

Rühmadest tuli esimesele kohale IV rühm ja omandas esimest korda välja pandud rändava kuu. — Skout. —

Viljandi keskkoolide kergejõustiku võistlused

peeti 4.—11. oktoobril maakonna gümnaasiumi spordiühingu korraldusel. Võistluste paremad tagajärjed olid: 100 mtr. — Täht 12,9; 200 mtr. — Täht 26,9; 1000 mtr. — Täht 3,15,0 (parem maakonna rekordist); kaugus — Nahe 5,73; kolmik — Täht 11,49; teivas — Kaup 2,25; kõrgus — Nahe 1,45; ketas — Nahe 26,30; kuul — Ritson 9,51; oda — Täht 38,80.

Koolidest võitis maakonna gümnaasium 96½ punktiga kommerts-gümnaasiumi 81½ ja Saksa reaalg. 4 punkti ees.

— Viljandis kaotas Heimtali spordiringi 1. meeskond Viljandi spordiringi 3-dale 0:2 (0:1).

— Surjus korraldas sealne Vapruse Surju osakond tõste ja maadlusvõistlused. Edukamad tõstjad olid:

Sulgkaalus Karl Must kogusummaga 465,5 n., kergekaalus Peeter Siitam 600,5 n., keskkaalus Eduard Voll 807,5 n., poolraskekaalus Johannes Tamm 680,5 n. ja raskekaalus Otto Vaher 525,5 n.

Maadluses võitsid: kärbeskaal — Karl Must, kergekaal — Karl Saat, keskkaal — Ed. Voll ja poolraskekaal — Jaan Pikkur.

P. K.

Saksa jalgpalliliidu juubelpokaali

võitis lõpuvõistluses Kesk-Saksa vastu Löuna-Saksa tagajärjega 2:1.

Naisilmarekordi

püstitas 100 met. rinnulijumises Saksa neiu Huneus ajaga 1.29,3.

Talispordi suurvõistluste kava

on rahvusvahelise talispordi liidu poolt järgmisena määratud: maailma esivõistlused iluuisutuses korraldab Saksa 13. ja 14. weebruaril, kiiruisutamises — Euroopa esivõistlused — Prantsusmaa Shamonis 22. ja 23. jaanuaril ja maailma esivõistlused Norra Trondhjemis 20. ja 21. veebruaril. Euroopa esivõistlus meeste iluuisutuses leiab aset 30. ja 31. jaanuaril Davosis ja naistele 7. ja 8. veebruaril Stokholmis.

Pärnu jalgpalliklubi — Mõisaküla V. T. S. S. O. 6:0.

11. okt. võistlesid Pärnus Mõisaküla vabatahtliku tuletõrjajate seltsi spordiosak. ja kohalik jalgpalliklubi, mis oli juba teine kohtamine nende meeskondade vahel. Esimene Mõisakülas lõppes 6:2 PJK eduks.

Matsh algab A. Jürvetsoni, Tervis, algvile järele. Kohe selgub PJK paremus, kes vastase selle värava ette kokku surub. PJK juhtimisele pääsemisega Thackuri läbi algab pommide sadu Mõisaküla väravasse, millele veel seltsivad vaheldamisi rahe- ja lumesadu. Nii lõpeb mäng 6:0 pcolaegadega 3:0 ja 3:0 TJK kasuks. Väravaid löid: Thacker 5 ja Brandt 1. Mõisakülal oli paar juhust „auvärava“ saavutamiseks, millega aga nende löögivaene edurivi kuidagi toime ei saanud. Mäng peeti uue ofsaidi määruse järele. A. P.

— Omapärast taktikat. tarvitas Stokholmi koondusmeeskond linnavõistlustel Kopenhageni vastu. Ta koosseis oli: 1 värava vaht, 4 kaitsjat, 1 poolkaitsja ja 5 ajajat. Äärepoolkaitsjad olid tõmmatud tagasi täielikult backide liinile ja nende ülesanne oli Kopenhageni kiireid ja kardetavaid ääreajajaid taltsaks teha. Stokholmi ääreajajad hoidsid siis ka ise võrdlemisi tagasi ja käisid palli alt ära toomas.

— Bonura, tänavune Ameerika meister odaviskes tagajärjega 65,19 on alles 17 aastat vana.

— Joseph Alzin surus Pariisis kahe käega 120 kg. Ilmarekord seisab austerlase Aigner'i käes 119 kg.

Graveerimise, emailleerimise ja kullasepa töökoja

R. REKKOR

Tallinnas, Niguliste tän. 18 (hoovi peal) valmistab kõikidele spordi liitudele, ühingudele — rinnamärke, ohvitseridele kokarde ja trafareite.

Jean Bouini mälestuskarika

võitis pühapäeval Pariisis 5000 mtr. jooksus rootslane Eklöf ajaga 15.06,2. Teiseks tuli prantslane Guillemot, kuna soomlane Berg jooksu katkestas.

Prantslane Paoli tõukas samal võistlusel kuuli 14,22, mis uus Prantsuse rekord.

Charles Rigoulot abiellunud.

Peale oma võitu Cadine'i üle ei viivitanud Rigoulot abiellumisega. Tema laulatus leidis aset 8. oktoobril iluduse Madeleine Colliniga rahvast täiskiilutud kirikus. Kui Rigoulot oma noore abikaasaga kirikussele jõudis, kõlasid mitmest tuhandest suust tervitushüüded, kuna iludus tema käsivarrel õrnalt punastas.

Dr. Peltzer

on peale võistlusi Budapestis pimesoolika põletiku saanud ja sellest toibumisel kopsupõletiku jäänud. Dr. Peltzer viibib juba üle kahe nädala Budapesti haigemajas.

Lätis

peeti peale eelpooltoodud RFK—YMCA suurmatshi veel järgmised esivõistluste mängud: LSB—Amatiers 2:0 ja Kaiservald—Armijas sporta klubs 3:1. Seisavad ees veel matshid Riias RFK—Amatiers ja YMCA—Kaiservald, mille võitjatena on arvata RFK ja YMCA. Selle puhul jääks Riia meeskondade paremusjärjekord: 1. RFK, 2. YMCA, 3. LSB, 4. Amatiers, 5. Kaiservald ja 6. ASK.

— Nürnbergis peetud kergejõustiku võistlustel jooksis Kraft 100 mtr. 11,4, Topf hüppas kaugust 6,25 ja Brechenmacher tõukas kuuli 13,30.

— Recklinghausenis jooksis Otto 100 mtr. 11,0 ja 200 mtr. 23,4. Kaugust hüppas Meier 6,70, kuuli tõukas Schröter 13,53, ketast heitis Hoffmeister 42,52 ja oda viskas Hoffmeister 54,05

— Moravska Slavia, tuntud Tšehi jalgpallimeeskond viibib Hispaania võistlusreisil. Oma esimesel matshil kaotas ta Bartseloona U. S. Sansile 3:6, kuid mängis teistkordselt viigi. Madridis kaotas ta sealsete Athletic'ule 0:7.

— Hohe Warte, Viini suurim jalgpalliväli ehitatakse laiemaks, nii et ta üle 100.000 pealtvaataja võib mahutada. Senine mahutavus oli tal ligi 70.000, mis aga viimasel ajal kitsaks on jäänud. Ehituseks annab kaubamaja Rothschild välja omanikule Viennale suurema toetuse.

— Saksa spordifoorumi pidulik nurgakivi panemine leiab aset 18. oktoobril.

— Ray Ewry, maailma suurim hoota hüppaja, hoiab oma käes olümpiaadide kuldmedaalide rekordi. Neid on tal tervelt 10. Nurmi ei ole nii kaugele veel jõudnud.

— Praaga Sparta võitis pokaalivõistlustel oma suure rivaali Slavia 4:2.

— Paavo Nurmi ausammast, mille Soome valitsus kujur Väinö Aaltoselt tellis, on juba püstitamisvalmis ja Helsingisse selleks otstarbeks jõudnud. Loodetavasti ei võta püstitamine enam kaua aega.

Kalevi kursused.

E. S. S. KALEVI poksi-, maadlus-, tõste- ja võimluskursused algavad reedel 16. skp. Eesti paremate jõudude juhatusel. Kogumine kell 8 õhtul seltsi võimlusaalis. Ühtlasi teatab seltsi juhatus, et kutsub kõiki seltsi alalisi võõraid reedeks kell 8 õhtul seltsi noorteosakonna avamisele ja talise hooaja tegevuse läbirääkimistele.

Kalevi juhatus.

E. Spordilehe maleosakond.

Tallinna Eesti Maleseltsi häälekandja.

Tegev toimetaja J. Türn.

Nr. 34 (40), 16 oktoobril 1925. a.

Eesti meistervõistlus.

Matsh Rinne-Türn.

Seis 1:4 viie viigi juures Tüрни kasuks.

Viimased mängupäevad möödusid rahulikult. Matshi seis on kahe viigi võrra muutunud. See ei mõju matshi võidu, küll aga matshi viigi peale. Kui veel 4 viiki tuleb enne kui Rinne viie võidupunkti jõuab, siis kindlustab Türn omale autoomaatselt matshi viigi.

9. mäng algas neljapäeval, 8. skp. (teisipäeval mängu ei olnud Rinne mitteilmumise tõttu. — Kummalgi on õigus 3 korda matshi kestvusel puududa). 11. käigul algas Türn, kes valgetega mängis, manöövri, mis temale oda ja ratsu vastu vankri ja kaks etturit andis. Peale seda viisid mõlemad vastased oma malendid võitluspositsioonidele, ja kui kõik olid võitlusvalmis seatud, siis pakkus Rinne 23. käigul viigi, mille Türn vastu võttis.

Seisu 1:4 nelja viigi juures algas 11. skp. 10. mäng, Rinne (valge) näitas oma 9. ja 10. käiguga, et tal on kavatsus suruda kuningatiival. Oma 10. käiguga pareeris Türn selle hädaohu. Valge tegi pika vangerduse, mille järel oli vastastikune lööming. Järelejäänud malenditest oli Türnil vanker h8 alles võitlusväljale toomata. Seda takistas valge Rd5. Valge suutis omi jõude suurema liikumisvabaduse tõttu hästi arendada. Ratsu d5 vastu pidi Türn oma oda andma. Saabus lõpumäng, milles kummalgi 2 vankrit ja 7 etturit. Türnil tuli hästi võidelda, et viigi saavutada, sest tema etturid olid vastasele, heaks pealetungi esimeks. Oma 26. käiguga jättis Türn etturi f7 kaitsmata ja tungis valge d5 etturi kallale.

Selle tulemusena hävinesid mõlemal pool vanker ja 3 etturit. Pärast seda kui veel valge vabaettur g joonel ja must vabaettur h joonel surma said, pakkus Rinne viigi seisus, mis kandis täielikku viigi ilmet. Türn võttis viigi vastu.

Mäng nr. 19.

Mängitud matshis Rinne-Türn, 10. voor, 11. okt. 1925. a.

Valge: Rinne.		Must: Türn.	
1. e2-e4	c7-c5	18. R b3:d4	R f8-e6
2. R b1-c3	R b8-c6	19. R c3-d5	V a8-c8
3. R g1-e2	R g8-f6	20. V h1-e1	R e6:d4
4. d2-d4	c5:d4	21. V d1:c4	O d7-e6
5. R e2:d4	d7-d6	22. V e1-e3	K e8-d7
6. O f1-e2	g7-g6	23. V e3-a5	O e6:d5
7. O c1-e3	O f8-g7	24. e4:d5	a7:a6
8. R d4-b3	O c8-d7	25. V a3-f3	V h8-f8
9. h2-h3	L d8-c8	26. V d4-f4	V c8-c5
10. g2-g4	h7-h5	27. V f4:f7	V f8:f7
11. g4-g5	R f6-h7	28. V f3:f7	V e5:d5
12. h3-h4	R h7-f8	29. V f7-g7	V d5-d4
13. L d1-d2	R c6-e5	30. V g7:g6	V d4:h4
14. O 0-0	R e5-c4	31. K c1-d2	V h4-g4
15. O e2:c4	L c8:c4	32. K d2-e3	h5-h4
16. O e3-d4	O g7:d4	33. V g6-h6	V g4:g6
17. L d2:d4	L c4:d4	34. V h6:h4	Viik

Mõtlemisaeg;

Valgel: 2 t. 12 m.

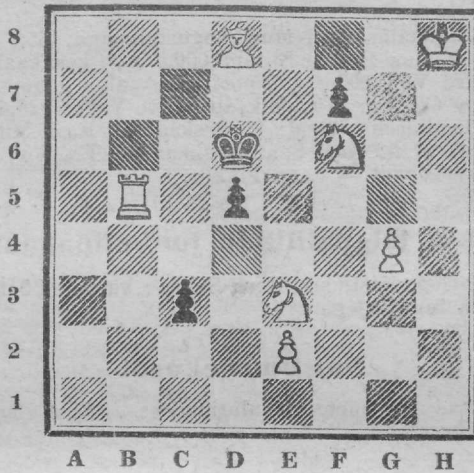
Mustal: 1 t. 34 m.

Matshis Turu-TEMS on tehtud järgmised käigud:

Mäng nr. 1.		Mäng nr. 2.	
TEMS	Turu.	Turu	TEMS.
15. . . .	V c8-d8	13. R e2-g1	V a8-d8
16. O f4-e3	O f8-b4	14. 0-0-0	

Ülesanne nr. 30.

D. B a c h m a n, Kuijõel.

Kadu (matt) 3. käiguga.

Lahendused.

Ülesanne nr. 27 (Bachmann). — 1. R f4-e6. Väga hea ülesanne esmakordselt „E. Spordilehes“ esinenud autori poolt.

Õige lahenduse saatsid: J. Kangur, K. Kivi ja V. Mikenas.

Kehaehitus ja sordiland.

Rea aastate jooksul on võidud tähelepanekute järele enam-vähem kindlaid vaateid maksma panna, missugune kehaehitus mingile spordivormile vastab.

Nii on lüheldased, lühikeste käte ja tugeva seljaehitusega mehed eriti kohased tõstesportidiks. Suured tugevad mehe, pikkade kätega on jällegi sündinud viskemeistrid. Kõigi jooksjate kohta on maksev vaade, et neil reiepartii peab pikk olema, mis pika sammu võimaldab. Lühikene ülemine keha on soodne kestvusjooksuks, kuna kiirjooksja vajab pikka ülemist keha kaugele alla ulatava kopsuga. Kõigil jooksjatel on tähtis vähem õhusurve, milleks kitsas kuid kõrge rind eelistatav on.

Hüppajatel on harilikult pikad sääred ja reied. Sel juhul on keha raskuspunkt kõrgemal ja teda ei tule hüppe juures mitte väga kõrgele tõsta. Niihästi jooksjate kui hüppajate juures on maksev, et nad mitte absoluutselt tugevad ei pruugi olla — leidub ka nigelakesi — vaid et nad relatiivselt oma keha kohta tugevad oleksid.

Laija rinnakorviga ja suure käteulatusega inimesed on sündinud ujujad. Rattasõit ja jalgpall nõuab eriti arenenud jalamuskulatuuri, kuna turnimine vastupidiselt seda kätelt, õlgadelt ja kõhult nõuab.

Carpentier

kavatseb üle aastase puhkuse järele võistlema hakata. Ta on juba hoolsa treeninguga algust teinud ja sõidab manager Deskampsiga lähemal ajal Ameerikasse. Kaasa lähevad veel Paolino ja Fritsch. Carpentier' l seisab matsh ees Kalifornia meistri Hofmani ja Jack Delaneyga novembris. Kui Carpentier võidab, seisab tal matsh Paul Berlenbachiga ees. See leiaks aset Madison Square Gardenis, kuna võistluse korraldaja on Tex Rickard.

Esimese järgu võõrastemajad

Tallinnas

„Kuld Lõvi“ | „Peterburg“

Harju tän. nr. 40 | Rataskaevu t. nr. 7

Kõnetr. 3-36 ja 18-40

Kõnetr. 244

Numbritoad ainult reisijatele

Hinnad 300—1000 mk.

SUUR LADU
kirjutusmaterjali- ja kantseleitarbeasju

PHILIPP SCHAEFER

Tallinn, Harju tän. 21 — Kõnetr. 12-12.

Ainumüük Eestis:

- „UNDERWOOD“ kirjutusmasinad
- „DALTON“ arve-masinad
- „LIPSIA“
- „HANNOVERA“
- „MERIVAARA“ Soome tulekindlad rahakapid
- „MONAX“ paljundamisaparaadid.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

O.-ü. „ESTO“

Pikk tänav 47 TALLINNAS Kõnetraat 10-02

Suurem spordiäri Eestis.

Soovitab spordiabinõusid kõigil aladel täielikumas väljavalikus ja tuntud headuses, spordikirjandust ja Eesti paremate sportlaste ülesvõtteid.

A./S. BALTI SPORDIRIISTADE VABRIK

Asutatud 1913. a.

TARTUS, Aurulaeva tän. nr. 1

on täielikum spordiabinõude vabrik Eestis. Soovitab mõõdukate hindadega abinõusid kõigi spordialade jaoks. Abinõud seisavad täielikult väljamaa paremate firmade saaduste kõrgusel.

Esitaja Tallinnas: O.ü. „ESTO“, Pikk tän. 47.

Illustreeritud hinnakirjad saadetakse soovijatele maksuta.

M. Andreesen

Meesterahva rätsepaäri

Tallinn, Rataskaevu tänav nr. 14, Kõnetraat 17-54.